

2026 Riddershove, Brugge: Programma van maatregelen

Auteurs: Dieter Verwerft, Femke Germonpré, Frederik Roelens en Jari Hinsch Mikkelsen
Uitvoerder: Raakvlak
Kleine Pathoekeweg 44
8000 Brugge
T +32 [0]50 44 50 41
E dieter.verwerft@brugge

© Raakvlak, 2026

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak Archeologisch Onderzoek.

2025 Ruddershove, Brugge: Programma van Maatregelen

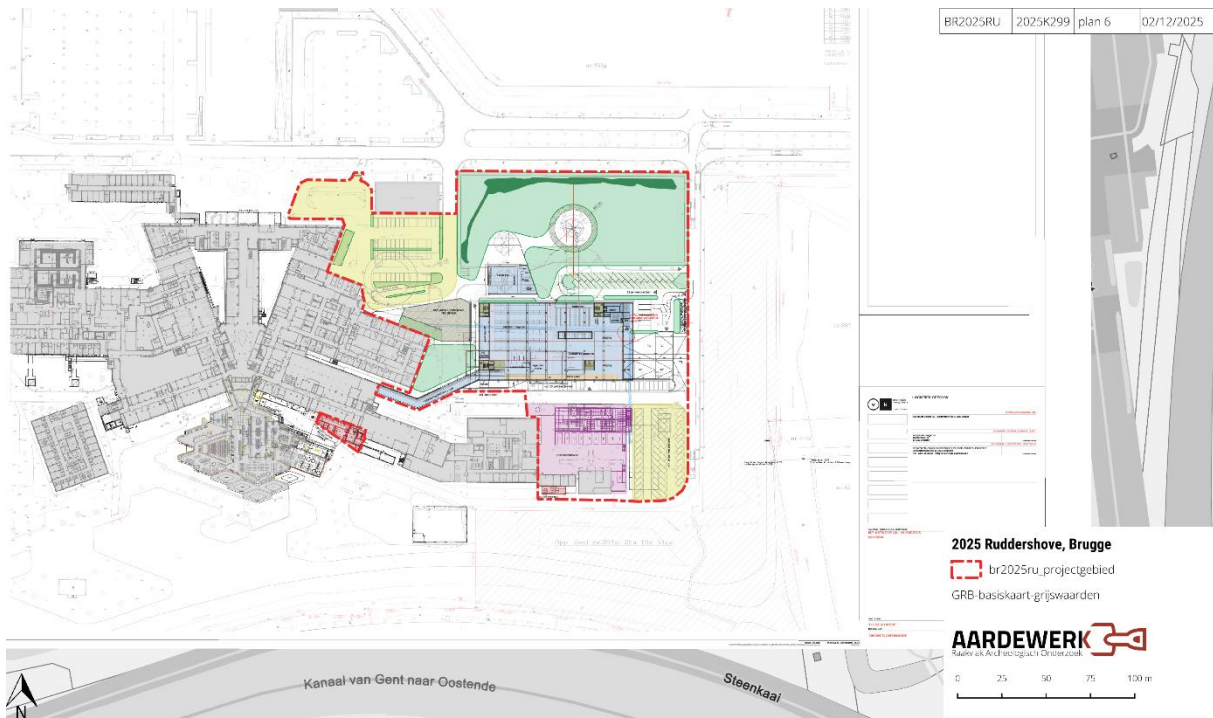
1. Inleiding

De bouwheer plant het afbreken van het containerpark en de heliloods en het bouwen van een logistiek blok en een heliloods op de huidige helihaven aan de oostzijde van de huidige gebouwen van het AZ Sint-Jan (Ruddershove 10, 8000 Brugge). De gebouwen hebben een oppervlakte van ongeveer 5.000 m² en zijn niet onderkelderd. De wegen, parkings en landingsplaats van de heli hebben een oppervlakte van +/- 3.500 m². Het projectgebied ligt op de site van het AZ Sint-Jan, tussen de Waggelwaterstraat, Ruddershove, de Expressweg en het Kanaal Brugge-Oostende.

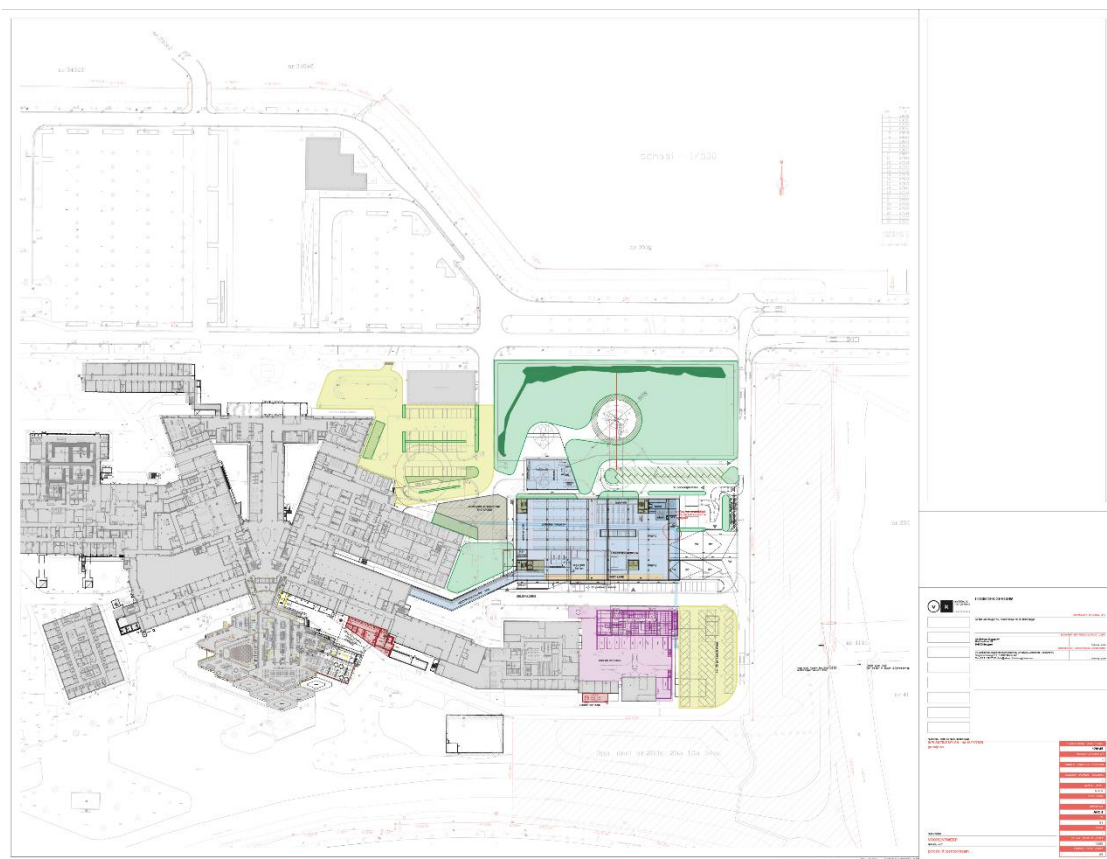
De oppervlakte van de percelen ter hoogte van het projectgebied bedraagt ongeveer 20 ha. De zone waar bodemingrepen gepland zijn, is groter dan 5000 m². In 2025 zijn een bureau- en landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Deze studies resulteren in een archeologienota. Op basis van deze archeologienota is een vervolgonderzoek in de vorm van bijkomende landschappelijke boringen noodzakelijk.

Om de mogelijke aantasting van het bodemarchief op deze terreinen in te schatten werkt de bouwheer samen met Aardewerk (Raakvlak). Doel van de opdracht is het waarderen van het terrein aan de hand van een landschappelijk bodemonderzoek. Deze onderzoeken resulteren in een nota.

Het projectgebied bevindt zich ten noordwesten van de binnenstad van Brugge. Het perceel is groter dan 3000 m², de effectieve ingreep in de bodem is groter dan 5000 m² en het terrein bevindt zich niet in een vastgestelde archeologische zone, waardoor de drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet overschreden worden. Het gewestplan beschouwt het projectgebied als 'gebieden met gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' (0200) en 'parkgebieden' (0500). Het terrein ligt niet in een gebied waar geen archeologie verwacht wordt of een beschermde archeologische site.

Figuur 1: Het gegeoreferend ontwerpplan (bouwheer; agiv)

Figuur 2: Het ontwerpplan (bouwheer)

2. Omschrijving van de bodemingreep

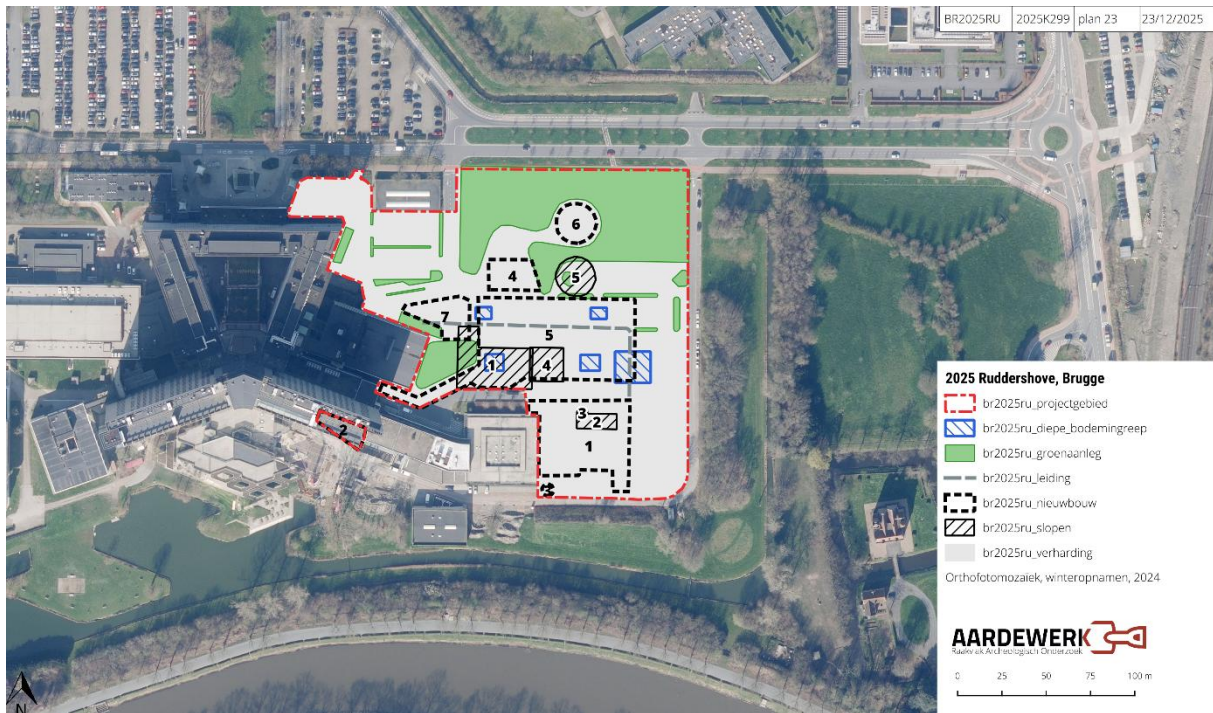
De geplande werken omvatten het afbreken van het containerpark en de heliloods en het bouwen van een logistiek blok en een heliloods op de huidige helihaven aan de oostzijde van de huidige gebouwen van het AZ Sint-Jan (Ruddershove 10, 8000 Brugge). De gebouwen hebben een oppervlakte van ongeveer 5.000 m² en zijn niet onderkelderd. De wegen, parkings en landingsplaats van de heli hebben een oppervlakte van +/- 3.500 m².

De geplande werken omvatten een aantal kleinschalige, functionele ingrepen en de bouw van een nieuwe, logistieke blok op de ziekenhuiscampus AZ Sint-Jan, die kaderen binnen de verdere optimalisatie van de logistieke stromen (Wallays, 2024). Het ontwerp voor het nieuw logistiek gebouw heeft drie bouwlagen (laagbouw met technisch ruimte op het dak) met een verbindingsgang (twee bouwlagen) ter hoogte van het bestaand containerpark en de bestaande heliloods met helihaven. De werken betreffen onder meer de verplaatsing van de helihaven, de voorziene plaatsing van een nieuwe logistieke lift, de inrichting en verplaatsing van een containerparkzone en de uitbreiding of reorganisatie van installaties voor medische gassen (waaronder een nieuwe zuurstoftank). De veranderingen hebben hoofdzakelijk betrekking op infrastructuur, technische installaties en aanpalende buitenruimtes.

Bij de diepste uitgravingen (liftputten en verlaagde docking voor vrachtwagens) binnen het nieuw logistiek blok, wordt maximaal 180 cm onder het maaiveld gewerkt. De rest van het gebouw zal ongeveer 100 cm onder het maaiveld worden aangezet. Diepere uitgravingen - tot maximaal 300 cm onder het maaiveld - zijn gepland voor:

- Regenwaterputten: exacte positie nog niet gekend, maar waarschijnlijk onder de parkeerstroken aan de zuidzijde van het logistiek blok.
- Vetvanger: aan de zuidzijde van het logistiek blok, ter hoogte van 'inkom'.
- Kerosinetanks heliloods: op het plan links van de heliloods.

De ingrepen passen binnen een ruimer masterplan voor de site, waarbij bestaande circulatie, inplantingen en nutsvoorzieningen geoptimaliseerd worden en uiteindelijk een nieuw logistiek gebouw gerealiseerd wordt.

Figuur 3: Samenvatting van de geplande bodemingrepen ten opzichte van de orthofoto uit 2024 (agiv)

3. Administratieve gegevens

Titel: 2026 Riddershove, Brugge: Resultaten archeologische prospectie zonder ingreep in de bodem (landschappelijk bodemonderzoek)

Uitvoerder: Raakvlak

Auteurs: Dieter Verwerft, Femke Germonpré, Frederik Roelens en Jari Hinsch Mikkelsen

Bewaring en beheer van de geregistreerde data, vondsten en stalen: Onroerend Erfgoeddepot De Pakhuizen (Raakvlak), Komvest 45, 8000 Brugge

Locatie/vindplaats: Riddershove 10, 8000 Brugge (AZ Sint-Jan, Brugge)

Naam site: 2026 Riddershove, Brugge; afkorting: BR2026RU

Kadaster: Brugge, 8e afdeling, sectie M, 253m2

Relevante termen thesauri Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek

Periode: maart 2026

Archeologische verwachting: goed bewaarde bodem

Aanleiding van het onderzoek: uitbreiding

4. Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Het landschappelijk bodemonderzoek kon ter dege uitgevoerd worden. Slechts op twee locaties is de boring verhinderd door een laag recent puin. Op basis van het uitgebreider landschappelijk bodemonderzoek is duidelijk dat de bodem een stuk sterker verstoord is, dan aanvankelijk aangenomen. De oppervlaktehorizont is zeer uniform in alle boringen en bestaat uit een 14 tot 23 cm dikke, recent aangevoerd laag sterk organisch zand. Deze laag bestaat uit bruin zand en wordt geïnterpreteerd als een recente 'tuinbodem', die

waarschijnlijk is aangevoerd bij de aanleg van de helihaven met als doel om een homogeen lage grasvegetatie te garanderen.

Ongeveer de bovenste meter van de bodem – en op sommige locaties een stuk dieper - is integraal verstoord, met uitzondering van één boorlocatie (boring 3). Deze geroerde lagen zijn waarschijnlijk ontstaan tijdens de intensieve bouwgeschiedenis binnen het projectgebied (sinds de jaren 1970). Mogelijk weerspiegelt dit de aanleg (nivellering) van de helihaven, maar de lagen kunnen ook verstoord zijn tijdens de aanleg van een ondergrondse leiding.

Deze aangevoerde lagen bestaan afwisselend uit heterogene geul sedimenten en grof zeezand, steeds met puinspikkels. Deze aangevoerde lagen zijn herkenbaar tot op en diepte tussen 68 en 168 cm onder het huidige maaiveld (300 tot 216 cmTAW). Op grote diepte zijn recente puinfragmenten aangetroffen. Op basis van het bewaarde bodemprofiel, is duidelijk dat de top van de bodem in zo goed als het volledige projectgebied verstoord is. Ongeveer de bovenste meter is verstoord en opgevuld met verplaatste grond. Met andere woorden: de originele top van de poldersedimenten – waar archeologische resten bewaard kunnen zijn - is nergens bewaard en ook de diepere gedeelten zijn zeer fragmentair bewaard.

De originele bodem, die bestaat uit Pleistoceen zand afgedekt door schorsedimenten is slechts op één locatie aangesneden. De originele Pleistocene moederbodem bestaat uit lichtgrijs zand. De oppervlaktehorizont is eerder een overgangshorizont tussen de Pleistocene bodem en de schorafzetting, die bestaat uit sterk organische, donkerbruine klei. Deze overgangshorizont is 13 cm dik. De top van deze horizont ligt 143 cm onder het huidige maaiveld of 267 cmTAW. Dit is de enige locatie, waar in deze fase de Pleistocene bodem bereikt is. De zandige oppervlaktehorizont is niet herkend. Het gaat in combinatie met de resultaten van het voorgaand booronderzoek om kleine, geïsoleerde fragmenten, binnen een sterk verstoorde omgeving. In combinatie met de gegevens verzameld in het voorgaand onderzoek wijst het Pleistocene zand eerder op een natte omgeving. De kans op in situ bewaarde archeologische resten binnen het Pleistocene zand wordt als laag ingeschat.

Samenvattend kan gesteld worden dat binnen de poldersedimenten het archeologisch niveau integraal verstoord is. Binnen de Pleistocene zandbodem is het archeologisch niveau zeer fragmentair bewaard. De bodemkundige waarnemingen wijzen bovendien op een zeer natte omgeving met een lage kans op archeologische resten. Vervolgonderzoek is dus niet noodzakelijk.

5. Onderzoeksstrategie, - methode en –technieken

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn op het projectgebied geen verdere maatregelen vereist. Daarom wordt geen programma van maatregelen opgemaakt.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

We voorzien voorlopig geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.

7. Bewaring archeologisch ensemble

Het archeologisch ensemble wordt integraal bewaard in het Onroerend Erfgoeddepot Brugge en Ommeland.